

További fontos tennivaló: az információs munkahelyek hatékonyságának fokozása érdekében hatékonyabb *koordinálást* és *együttműködést* kell megvalósítani a rendszeren belül. Ezt az informálás jellegében bekövetkező változások, nevezetesen az eddig lefedetlen területek növekvő információs igényei, a komplex informálás iránti kereslet új és új változatai, a termékinformáció elmélyülése iránti kívánalmak, a prognosztikus információk felértékelődésében rejlő kielégítési kényszerek teszik elodázhatatlanná. E téren meg kell találni a "természetes tárgyszerűségeket", magyarul a motivációkat.

Végül: rendbe kell tenni a *tudományos, műszaki és információs rendszer ökonómiáját*. Ennek időszerűségét Csehszlovákiában is az veti fel, hogy az új információs technológia egyre drágább, s az állami

költségvetés ezt a drágulást nem nagyon tudja dotációemeléssel követni. Ráadásul az is tény, hogy az elmélyültebb, a mind "többet tudó" információs szolgáltatások iránt nem vagy alig nő a kereslet, ami fékezi a dotációk növelésének ütemét. Önmagában az "információ-áru" formula, a "fizetni vagy nem fizetni" kérdésében a "fizetni" általános érvényesítése ezeket a kérdéseket nem oldja meg. Ennél sokkal szélesebb társadalmi és népgazdasági összefüggések elemzésére van szükség.

/KUBÍK, J.: Informační soustava VTEI po XVII. sjezdu KSČ. = Československá informatika, 28. köt. 9. sz. 1986. p. 241–243.)

(Futala Tibor)

Csehszlovákiában is bevezetik a nemzetközi szabványosított könyvszámozást

Némileg ugyan megkésve, Csehszlovákiában is be akarják vezetni a nemzetközi szabványosított könyvszámozást, az *ISBN-t* (*International Standard Book Numbering*). Az előkészítő munkálatok a következő területeken folynak:

- ◆ Nyilvántartásba veszik a kiadókat, számításokat végeznek az évi könyvtermés várható mennyiségét illetően. (Előzetesen évi 16 ezer művel számolnak, amelynek fele a hivatásos kiadóknál, fele pedig a nem hivatásosaknál jelenik meg.)
- ◆ Megkezdtek az ISBN népszerűsítését.
- ◆ Számba vették azokat a jogszabályokat, amelyeket az ISBN bevezetésekor módosítani kell. Összesen hét jogszabály módosításáról van szó. Természetesen az új jogszabályi részekre a szövegjavaslatok is elkészülnek.
- ◆ Előkészületben van az új csehszlovák ISBN-szabvány: már túljutott a harmadik véleményezési cikluson.
- ◆ Hozzáálltak a két nemzeti ISBN-központ anyagi, műszaki és személyi feltételeinek megteremtéséhez. (A Cseh Szocialista Köztársaságban az *Állami Könyvtár*, a Szlovák Szocialista Köztársaságban pedig a *Matica slovenská* fogja ezt a funkciót ellátni. Az Állami Könyvtár a két köztársaság egységes gyakorlatának kialakításáért és folya-

matos biztosításáért is felelős lesz, s ő tartja majd a kapcsolatot a nyugat-berlini nemzetközi központtal is).

- ◆ Készülnek az ISBN bevezetéséhez szükséges módszertani segédletek, előkészületben van a kiadói azonosító számok, illetve az azonosítóval nem rendelkező kiadók számára szolgáló csoportjelzetek kialakítása. A nemzeti bibliográfiákat alkalmassá teszik az ISBN-ek közlésére.

Ezeket a munkálatokat a két köztársaságban megalakult tanácsadó-előkészítő szervezetek végzik, amelyekben a két köztársaság kulturális minisztériumi, az ipari minisztériumok, a nyomdaipari igazgatóságok, a nagyobb könyvkiadók és a nemzeti könyvtárak képviselői vesznek részt.

Az ISBN bevezetésével párhuzamosan szóba került az *ISSN* bevezetése is. (Az említett csehszlovák szabványtervezet az *ISSN*-re is kiterjed.) A bevezetés időpontját még nem ismerik.

/KAŠŠAY, A.: Aplikácia ISBN do československej knižnej produkcie. = Knižnice a vedecké informácie, 18. köt. 4. sz. 1986. p. 165–167./

(Futala Tibor)